

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم وصنعت مجموعه سی

ایکینچی سنه: اوچنچی جلد

نومرو : ۲۹

۲۰۰ حزیران ۳۳۸

منظومه

صرك بهار

بولارده قیورانان قورو یاپراقلر
چورو یور سس سزجه پارچالانهرق
وقیریق دللرده هیچقیران روزکاک
ایکله یور چیچکلی کونلر آکارق .

آیرلیق یاسلری روحی اُزه ،
نیم کولگدهده برصوک بهار وار ؛
عشقکه طوئولاش قلبه بکرزه
بولارده قیورانان قورو یاپراقلر .

برخلطه اولسه یدم کندمه حاکم
یاشاردم املدن ، هوسدن اوزاق ؛
نه چاره ، آیریلیق یولنده قلم
چورو یور سس سزجه پارچالانهرق .

اُولوم ، بو کولاشن اضطراری سوهک !
بن صانیورکم دردمه اغلاز
موسمک حزنیه بولولانان کولک
وقیریق دللرده هیچقیران روزکار .

بکا یوق اُولومده ، یوق قورنولوشده ؟
نه فنا مزارده کی یاشاق .
کوکل بو کوکسده چیرپتان قوشده ،
ایکله یور چیچکلی کونلر آکارق .

علی محمد

یقک وجودندن بیخبر اوله رق یاشادیلر . عینی جهالت
تله یاقی حادثه لری ایچونده وارد اولایلیر . ایچنده
یاشامه مزمه رغما بو حادثه لردن بیخبر اولایلیر ؛ ایست
سه کز بودایی اهمیتسز عد ایدره ک ترک ایدم .
هر حالده غیر قابل رد بر نقطه وارکه اوده شاید تله یاقی
حادثه سی واقع ایسه بو البته طبیی بر حادثه اولاجقدر
وهرطایی حادثه کی بونکده شرائط حصوله وافق
اولدقدن سوکره تله یاقی به عائد واقعله شاهد اوان
ایچون بر « مادیوم » . انتظار ایتک عینی فوق العاده
بر آدام بکلمه ک ضرورتند بولمیه جفر . و قتله اکثر
بقی ده کورمک ایچون آنجق بر نورطنه ویا بولانک لطفی
بکلمه ک ایجاب ایدیوردی . حال بوک بوکون ایسته نیلن
زمان و مکانه بر شراره الکتریکه حاصل ایتک پک
قولایدر . (مابعدی وار)

دارالفنون و حیات علمی

مصطفی شکب

اصولاری تأمین ایتدیکی نتیجه لردن زیاده منحصرأ
ولدانه سورلر . نته کم بوناز نقطه ی پک کوزل
آکلایان و بیام جهیسر ، علم شیدانی علم اصنافدن
شوبله تفریق ایدیور :

« علم شیدالری اصولن زیاده اصولک تأمین ایتدیکی
نتیجه لر علاقه دار ایدر . حال بوک علم اصنافلر نده حال
بونک عکسیدر . بونلر نتیجه لردن زیاده بونتیجه لری آلد
ایدن واسطه لره یعنی اصوله اهمیت بررلر . . . »
ایندی هیچ شبهه یوق که مشغول اولدیغک
حادثه لر علوم طبیعی مک . موضوعی اولان حادثه لرله عینی
جستدهدر . حال بوک تعقیب ایتدیگکز و تعقیبیه مجبور
اولدیگکز اصول اکثریت عظیمه سیله طبیعت عالمترینک
قوللاندقاری اصوله اصلا مناسبتندار دکل . عینی
جستدندردیگکد مقدمه مشغول اولدیگکز حادثه لرک
دخی علوم طبیعی حادثه لری کی قانونلر دائره سنده
نظ هر ایتدیگکی وزمان و مکانه نامحدود برصورتده
تکرر ایتک استعداده بولندقاری سیوله مکدر .
بو حادثه لر مثلاً بر مورخک تبعی ایتدیکی واقعه لرله بکرزه
مزلر . چونکه تاریخ تکرر ایتد . مثلاً « اوسترایچ »
مباریه ی بردمه اولدی و بردمه ده اصلا اولایه جقدر .
زیرا عینی شرائط تاریخیه ک تکرر حصوله کله سته
انکان اولادیقندن بالطبع عینی واقعه تاریخیه ده تکرر
ایده میه جکدر . معلومدر که قانونیه دائماً عیناً تکرر
ایدن اسبابک بینه دائماً عینی نتیجه لری تولید ایتمه سته
دیوروز . حق تاریخ قانونلر دائره سنده دکل خصصری
واقعلر و خصوصی احوال و الحاحات دائره سنده جریان
ایدر . بناء علیه تاریخچه بیانیه ی مطالب اولان شی
واقعه تاریخیه مک هانکی معین زمان و هانکی معین مکانه
و ناصیل حصوله کدیگدر . حال بوک مشغول اولدیگکز
علمده الحقیقه « تله یاقی » ذیلن حسن بعید واقعه سی
اولبور یعنی اوزافده بولونان بر خسته ویا مختصرک
حالی کوروله یلورسه بو حادثه حکمت ، کیمیا و حیاتیات
قانونلرینه محال بر قانونک تحت تأثیرنده نظر ایدر .
جکدر . شیخی بو حادثه ک بولیه اولایویده شعورلردن
بریک دیکرینه تأثیری نتیجه سی اولدیغی و شعورلرک
مرتی هیچ برواسطه اولوسن بیکدیگرلرله مخابره
ایده میله کارکی . که سز بوکا « تله یاقی » دیورسکز -
بر آن ایچون قبول ایتدیگکی فرض ایدیورم . شاید
تله یاقی شانی یعنی اولان بر واقعه ایسه ناشدود بر
صورتده تکرر ایدیه مک قابلیتده اولاجقدر . حتی
دها ایلری کیده رک دییه بیلیرم که تله یاقی حادثه سی
واقع بر حادثه ایسه هر آنده وهر کسده حصوله کلد
بیله جکدر . بالکز بر چوترلر مرده نظر دقنی جلب
ایتمه جک درجه ده خفیف ویا نام شعوره کچه جککن
نفع ماشمز اوغوریه دماغک میخانیککی واسطه سیله
توقیف ایدیه رک نتیجه سنک محسوس بر حاله کله سته
میدان ویرمه مکده اولسی معتلدر . نته کم میلیونلرجه
انسانلر بیکارجه سته لر الکتریکه مشوع بر محیط هوای
ایچنده یاشادقاری وهر آن الکتریک استحصال و حتی
مقناطیس جریانلری ایچنده دولاشدقاری حالده الکتر

بو قبیل فکری سرد ایدنلر تحریککزی سوزده
« علم نامه » محکوم ایتک ایستین یارب عالمدر .
چونکه جمعیتکزده تام مناسیله یتشیش بر جوق
حکمتشاسلر ، کیمیا کرلر ، فیزبولوژیستلر ، دوقنورلر
وجود اولدینی کی آره کزه داخل اولماقله برابر
مساعیکزله یاقیندن علاقه دار اولان بر جوق علم آدمالری
دها وارد . مع مافیه الک عادی برلا بورا تواریخیه سی
کمال اهمیتله فارشیلاقمه آماده اولدینی حالده سزک بونجه
نتایج تدقیقاتکزه قارشق باشلرینی قولایه جق چورن
ومساعیکزی سله السلام طوئیدن ردایدن حقی عالمدره
مع التأسف هنوز اکسیدک دکادر . عجباً بو حالت
روحیه نیک سببی نه ؟ بو عالملرک ردی و انکاری استادلری
ینه ردی بر نتیجه دفع ایتک هیچ علمه کلیه جکی
کی بولیه بر ذوق قابلیتده بدن جوق اوزاقدر .
بکا قالیسه فلسفه و ادبیته رد و جرحه صرف ایدیه .
جک زمانلر عمومیتله بر اضاعه وقتدن باشقه بر شی
اولاز . نته کم متفکرلرک بررلر نه قارشق رفع ایتدیکی
بونجه جدل و اعتراضدن الوم آلد قانلن یارب هیچ
ویلاشی مشابه سنده برشیدر . بکون دولیره جق و یایدار
قالایه جک قازانجیلر آنجق بالذات استحصال ایدیه جک
مثبت حقیقتلردر . چونکه قازانیلان حقیقتلر کندی
قوللرله بطلانی سوندور و جدله اصلا حاجت قالمیزین
اک قولی تنقید و انکارلرک صدرینه کچرلر .

بکا قالیسه مساعیکزه قارشق بایلان اعتراض
واستیزلرک آرقه سنده کوروغمه سته رغماً موجود غیر
مشهور بر نوع متافیزیک وارد . وهر غیر ایشهور
متافیزیک کی بونمتافیزیک دخی بالنتیجه تلمیز و حقیقی
بر فلسفه کی مشاهده و تجر بارله کوره دائماً بکی قابیلره
کیرمه استعداده سز بر متافیزیکدر . بو طرزده بر
متافیزیکه قابیلره ی بن طبیی بولیورم . دوشونمکی که
بو طرزده دوشونلر اوزون زمانلر دیری ذهن بشرک
یاقین اولدینی بر طرز تفکری تعقیب ایدیورلر .
سزک مساعیکزدن زیاده بوقبیل تفکرلرک مظهر تقدیر
انام و دوام اولایی ایشته بو حرات روحیه دن ایلری
کلور . شیمدی صاحب مک هدنی آرتق سوبله .
بیلیرم . نیم و طیفهم بو اعتیاد ذهنی ماسکسینی قالد بر مق
ومشله به دوغوردن دوغوریه یاناشق و حائر اولدینی
قیجی اولدینی کی کورمکدر فقط یونی یامازدن و موضوع
اولان ساحه به عرض ایتدیگم طرزده کلزدن اول
بر جوق عالملری شاشیر تدقیق طن ایتدیگم اصولکز
حقده بر قاج سوز سوبله جکم . هپ بیلورز که
مساک عالم علمه داخل اولمسندن شیمدی به قدر
بو بوک بردقته احتراز ایتدیگاری بر تحقیق و تجر اصولک
بنه علم ساحه سته ادخال ایدلسدن اصلا حظ اتمیه جکلر
ویوندن ناخوش قالا جقدر . علوم روحیه نامی آلتندو کی
مساعیکزه ادخال ایتدیگکز بکی اصولک کندی
عالملرینه سرایت ایتمه سدن قورقان بو عالملر بالطبع
غایت شعورع اولارق قوللانی آلان وادواته قارشق
تعصب بیلهرن بر عمله روحی کوستره جک و اصولاری
عینی حمله محافظه ایدیه جکلر . چونکه بونلر علمک